

«TASDIQLAYMAN»
G va GI kafedrası
mudiri _____ prof. S.S.Eshev
« _____ » _____ 2023 yil

FAN DASTURI BAJARILISHINING KALENDAR REJASI
(ma'ruza, seminar, laboratoriya, amaliy mashg'ulotlar, kurs ishlari)

Fakultet: Muhandislik-texnikasi	Yo'nalish: 60710800-Gidroenergetika	Akademguruh* GE-171-22	Ma'ruza	46
Fanning nomi: Hidrotexnika inshootlari			Amaliy mash.	28
Ma'ruzachi:	Xazratov A.N.		Laboratoriya	16
Maslahat, laboratoriya va amaliy mashg'ulotlarni olib boruvchi:	Dilshodova D.		Mustaqil ish	90
			Jami	180

№	Mavzuning nomi	Ajratilgan soat	Bajarilganligi haqida ma'lumot		O'qituvchi imzosi
			Oy va kun	Soatlar soni	
1	3	4	5	6	7
Ma'ruza					
1	Gidravlika faniga kirish. Suyuqliklarning asosiy fizik xossalari. Suyuqlikka ta'sir etuvchi kuchlar.	2			
2	Gidrostatik bosim va uning xossalari. Tinch holatdagi suyuqlikning differensial tenglamasi.	2			
3	Gidrostatikaning asosiy tenglamasi. Bosim o'lchash asboblari. Manometrik va vakuummetrik bosim tushunchalari. Bosim o'lchov birliklari. Pezometrik bosim.	2			
4	Tutash idishlar nazariyasi. Paskal qonuni va uning amalda qo'llanishi. Hidrostatik bosim kuchining tekis sirtga ta'siri. To'g'ri to'rtburchak ko'rinishidagi tekis sirtga gidrostatik bosim kuchini aniqlashning grafoanalitik usuli.	2			
5	Gidrostatik bosim epyurasi. Hidrostatik bosim kuchining egri sirtlarga ta'siri. Suyuqliklarda jismlarning suzishi. Arximed qonuni.	2			
6	Gidrodinamika asoslari. Suyuqliklarning harakat turlari. Suyuqlik oqimining gidravlik elementlari. Suyuqlikning barqaror harakatida uzliksizlik tenglamasi.	2			
7	Ideal suyuqlikning elementar oqimi uchun Bernulli tenglamasi. Bernulli tenglamasi hadlarining ma'nosi. Real suyuqlik oqimi uchun Bernulli tenglamasi.	2			
8	Suyuqlik oqimining ikki xil harakat tartibi. Reynolds soni.	2			
9	O'lchamli tahlil, o'xshashlik va modellashtirish. Gidravlikdagi o'lchamsiz sonlar. Quvurlardagi oqimning o'lchamli tahlili.	2			
10	Barqaror tekis harakatning asosiy tenglamasi. Gidravlik silliq va g'adir-budur quvurlar. Turbulent harakatdagi suyuqlik oqimining uzunligi bo'yicha napor yo'qolishi. Darsi-Veysbax tenglamasi.	2			
11	Mahalliy qarshiliklarda yo'qotilgan napor. Veysbax formulasi. Borda formulasi.	2			

12	Kalta va uzun, sodda va murakkab quvurlar tushunchasi. Quvurlarning gidravlik hisobi. Quvurlarning ketma-ket va parallel ulanishi.	2			
13	Gidravlik zarba hodisasi. Gidravlik zarbaning oldini olish usullari.	2			
14	Yupqa devordagi kichik teshikdan oqib chiqayotgan suyuqlik harakati. Yupqa devorga o'rnatilgan naychadan oqib chiqayotgan suyuqlik harakati.	2			
15	Ochiq o'zarlarda suv oqimining barqaror tekis harakati. Suv oqimi tirik kesimining gidravlik elementlari.	2			
16	Kanalning gidravlik eng qulay ko'ndalang kesimi. Kanallarda suv oqimining eng katta va eng kichik ruxsat etilgan o'rtacha tezligi.	2			
17	Kanallarda suv oqimining barqaror notekis harakati. Erkin sirt egriligining shakllari.	2			
18	Suv o'tkazgichlar haqida asosiy tushunchalar va ularning tasnifi. Yupqa devorli, amaliy profilli keng ostonali suv o'tkazgichlar va ularning turlari.	2			
19	B'eflarni tutashtirish to'g'risida umumiy tushuncha. Tub nishabligi o'zgarganda va inshootdan suvni oshib o'tishida b'eflarni tutashtirish.	2			
20	Suvning zatvordan oqib chiqishida siqilish chuqurligi va siqilish koeffitsiyentini aniqlash.	2			
21	Gidravlik sakrash va uning elementlari. Gidravlik sakrash turlari. Gidravlik sakrashning asosiy tenglamasi. Gidravlik sakrash funksiyasi. Gidravlik sakrash uzunligini aniqlash. Gidravlik sakrashda yo'qotilgan napor.	2			
22	Suv oqimi zarbini kamaytiruvchi inshootlar. Suv urilma quduqning gidravlik hisobi.	2			
23	Barqaror harakatda ideal gazning elementar oqimi uchun Bernulli tenglamasi. Gazlar uchun uzluksizlik tenglamasi. Naychadan oqib chiqayotgan gaz harakati.	2			
	Jami	46			
Amaliy mashg'ulot					
1	Suyuqlikning asosiy fizik xossalarini hisoblash.	2			
2	Gidrostatik bosim miqdorini hisoblash.	2			
3	Gidrostatik bosim kuchini tekis va egri sirtga ta'sirini hisoblash.	2			
4	Ideal va real suyuqliklar uchun Bernulli tenglamasiga doir hisoblar.	2			
5	Suyuqlikning harakat tartiblarini hisoblash.	2			
6	Gidravlik ishqalanish koeffitsiyentini hisoblash.	2			
7	Mahalliy qarshilik koeffitsiyentini hisoblash.	2			
8	Bosimli quvurlarning gidravlik hisobi.	2			
9	Yupqa devorli kichik teshikdan oqib chiqayotgan suyuqlikning gidravlik elementlarini hisoblash.	2			
10	Kanallarda oqim gidravlik elementlarini hisoblash. Kanallarning yuvilish va loyqa bosishga tekshirish.	2			
11	Suv o'tkazgichlarning gidravlik hisobi.	2			
12	Zatvorning ko'tarilish balandligini hisoblash. Kanallarda gidravlik sakrashning tutash chuqurliklarini hisoblash	2			

13	Gidravlik zarbani hisoblash.	2			
14	Gazlar uchun Bernulli tenglamasi.	2			
	Jami	28			
Laboratoriya ishi					
1	Bernulli tenglamasini laboratoriya sharoitida o'rganish.	2			
2	Suv oqimi harakat tartiblarini laboratoriya sharoitida o'rganish.	2			
3	Quvur uzunligi boyicha yo'qotilgan energiyani laboratoriya sharoitida o'rganish.	2			
4	Quvurlarda mahalliy qarshiliklarni laboratoriya sharoitida o'rganish	2			
5	Venturi qurilmasi yordamida suv sarfini aniqlash	2			
6	Yupqa devorli kichik teshikdan oqib chiqayotgan suvning qarshilik, siqilish, tezlik va sarf koeffitsiyentlarini aniqlash.	2			
7	Suvning darvoza ostidan oqib o'tishi	2			
8	Keng ostonali ko'milmagan va qo'milgan suv o'tkazgichdan oqib o'tayotgan oqim sarfi koeffitsiyentni aniqlash.	2			
	Jami	16			

G va GI kafedrasi dotsenti:

A.N.Xazratov